



**KRAINY GEOGRAFICZNE
POLSKI I ICH KRAJOBRAZY**

**BLANDYNA
ZAJDLER**

SCENARIUSZ LEKCJI

Program nauczania geografii dla szkoły podstawowej kl. V

opracowany w ramach projektu

„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach
Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

WARSZAWA 2019

Redakcja merytoryczna – Elżbieta Miterka
Recenzja merytoryczna – Alicja Węsierska-Kwiecień
Agnieszka Stanuszkiewicz
dr Beata Rola
Agnieszka Ratajczak-Mucharska

Redakcja językowa i korekta – Editio

Projekt graficzny i projekt okładki – Editio

Skład i redakcja techniczna – Editio

Warszawa 2019
Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>

Temat lekcji

Krainy geograficzne Polski i ich krajobrazy

Cele ogólne

- poznanie krain geograficznych Polski;
- czytanie i interpretacja mapy;
- rozwijanie pasji poznawczej, której efektem jest motywacja do uczenia się geografii.

Cele szczegółowe

- O. wymienia składniki krajobrazu, odczytuje z mapy i wskazuje na niej krainy geograficzne Polski, korzystając z fotografii, potrafi wymienić cechy krajobrazu;
- rozpoznaje krajobrazy w opisach i na ilustracjach, wyjaśnia, co to jest dominanta.

Metody/Techniki/Formy pracy

Lekcja ćwiczeniowa, praca w grupie, praca z mapą, ranking ważności oraz tekst źródłowy.

Środki dydaktyczne

e-podręcznik, atlas geograficzny, dostęp do Internetu.

Opis przebiegu lekcji

1. Faza wstępna

Nauczyciel omawia z uczniami zasady pracy na lekcji oraz pracy w grupach (w zależności od liczebności klasy nawet 3 grupy mogą mieć takie samo zadanie). Proponuje zapoznanie się z prezentacją, która ilustruje góry, wyżyny, niziny i prosi o wypisanie składników krajobrazu, które najbardziej zapamiętali.

2. Faza wykonawcza

Uczniowie na zasadzie burzy mózgów wymieniają składniki krajobrazów, które oglądali na slajdach/filmie. Następnie pracują w grupach, dokonując podziału składników na te, które są według nich: najważniejsze, ważne i najmniej istotne. Każda grupa ustala swój ranking. Grupy prezentują swoje najważniejsze składniki w następującej konfiguracji: jeden najważniejszy, dwa ważne i trzy najmniej istotne. Uczniowie wspólnie tworzą nowy ranking ważności, ustalając najważniejszy składnik. Nauczyciel wyjaśnia, że w przypadku każdej grupy jest to składnik – dominanta.

N. omawia ranking ważności i podsumowuje pracę grup.

N. wyjaśnia, co to są krainy geograficzne i pracując z mapami, omawia ich podział.

Następnie prosi, aby patrząc na mapę ogólnogeograficzną i korzystając tylko z mapy,

uczniowie wybrali w grupie, najważniejszą cechę każdej krainy geograficznej, np. góry (wówczas mogą podać duże wysokości, np. powyżej 1000 m n.p.m.).

*Uczeń zdolny może odszukać informacje na temat wysokości względnej i bezwzględnej treści poza Pp.

Uczniowie pracują 3 minuty i prezentują swoje uzgodnienia.

3. Faza podsumowująca

N. ocenia uczniów, udziela pochwał klasie za aktywność i pomysłowość przy wykonaniu zadań (mogą to być punkty lub ocena opisowa w zależności od ustalonego w szkole sposobu oceniania, np. stopnie szkolne).

Komentarz metodyczny

Należy dopilnować, aby na każdej ławce była mapa oraz przygotować zestaw slajdów, obrazujący charakterystyczne cechy każdej krainy geograficznej, można też zaplanować 2–3-minutowy film, pokazujący Polskę z lotu ptaka od gór po morze. Podczas lekcji korzystając z mapy Polski, należy wyjaśnić, co to jest kraina geograficzna i omówić podział Polski na krainy geograficzne.

Ważne jest wyjaśnienie, co decyduje o krajobrazie krain geograficznych, co to jest cecha dominująca w krajobrazie. Na tablicy należy przypiąć schemat do rankingu ważności.

Uczniowie ze SPE mogą otrzymać kartę pracy z mapą konturową Polski i sami kolorami nanoszą pasy rzeźby, np. pas nizin, pas wyżyn, pas gór. Korzystając z fotografii, mogą przyporządkować przedstawione krajobrazy do konkretnego pasa, pisząc, np. fotografia nr 1, zilustrowany krajobraz znajduje się w pasie gór.

Ważne

Zapisy w rankingu powinny być napisane dużymi literami, najlepiej jaskrawym kolorem. Rankingi przypinamy grupami, które miały takie samo zadanie (dla porównania).

Uczniowie ze SPE pracując w grupach, realizują wymagania ogólne z Pp.:

Korzystanie z planów, map, fotografii, tekstów źródłowych oraz technologii informacyjno-komunikacyjnych w celu zdobywania, przetwarzania i prezentowania informacji geograficznych.

Kompetencje

Matematyczne i z zakresu nauk przyrodniczych oraz przedsiębiorczości, a także społeczne, językowe, cyfrowe.

Uczeń poznał już w klasie IV pojęcia: krajobraz, krajobraz naturalny i antropogeniczny, góry, wyżyny, niziny, doliny, kotliny.